

Za synodálnu Cirkev: spoločenstvo, spoluúčasť a misia

Kňazská rada
18. 11. 2021

**Od Synody
o mladých
a od Synody
o Amazónii
k Synode
o synodalite**

Od udalosti k procesu

Apoštolská konštitúcia *Episcopalis communio*
prináša istú novosť:

(EC 4.) Etapy synodálneho zhromaždenia

Každé synodálne zhromaždenie sa má rozvíjať v troch fázach:

1. Prípravná fáza
2. Slávnostná fáza
3. Realizačná fáza

Episcopalis Communio dôraz na miestnu prípravnú fázu

- (EC 4 §6.) Biskupská synoda sa musí čoraz viac stávať privilegovaným nástrojom na počúvanie Božieho ľudu.
- (EC 4 §7.) Synodálny proces má nielen východiskový, ale aj cieľový bod v Božom ľude, na ktorý sa musia prostredníctvom zjednoteného zhromaždenia pastierov vyliat' dary milosti, ktoré udeľuje Duch Svätý.

Episcopalis Communio dôraz na miestnu prípravnú fázu

Hlavný nástroj počúvania je

- (EC 6 §1.) **Konzultácia s Božím ľudom**

V každej partikulárnej cirkvi biskupi organizujú konzultáciu s Božím ľudom s pomocou orgánov ustanovených právom bez toho, aby vylúčili akýkoľvek iný spôsob, ktorý považujú za vhodný.

K týmto orgánom nepochybne patrí referent synody, ale aj kňazská rada.

Za synodálnu Cirkev
spoločenstvo | spoluúčasť | misia

Výzva synodality „Kráčať spoločne“

To, čo od nás Pán
žiada, je už v istom
zmysle obsiahnuté
v slove „Synoda“. Kráčať
spoločne – laici, pastieri,
biskup Ríma...

Pápež František

Príhovor počas spomienkovej slávnosti 50.
výročia vzniku Biskupskej synody ako inštitúcie

Výzva synodality „Kráčať spoločne“

Je to koncept, ktorý sa dá ľahko vyjadriť slovami, ale nie tak ľahko uskutočniť v praxi.

Pápež František

Príhovor počas spomienkovej slávnosti 50. výročia vzniku Biskupskej synody ako inštitúcie

Výzva synody

Učiť sa synodalite
Opätovne ju vnímať a začať praktizovať

Rozlišovať znamenia čias vo svetle Evanjelia

Synodálnu cestu nemôžeme oddeliť od historického kontextu, ktorý je poznačený epochálnymi zmenami. Preto sme pozvaní „skúmať znamenia čias a vysvetľovať ich vo svetle evanjelia“ (GS 4)

(Por. PD 4.)

- Globálna tragédia, akou je pandémie Covid-19
- Nerovnosti a nespravodlivosti: fragmentácia a masovosť, tragické podmienky migrantov, bariéry, ktoré rozdeľujú jedinú ľudskú rodinu
- Volanie chudobných a kričanie Zeme
- Rany a utrpenie spôsobené závažným počtom klerikov a zasvätených osôb (sexuálnym zneužívaním alebo aj v oblasti moci a svedomia)

(Por. PD 6.)

Synodalita

predstavuje v tomto
kontexte hlavnú cestu pre
Cirkev, ktorá je povolaná
neustále sa obnovovať

**pôsobením Ducha
a počúvaním
Božieho slova**

(PD 9.)

Konštitutívne synodálna Cirkev

Synoda je staré v tradícii Cirkvi veľmi ctihodné slovo... Odkazuje na Ježiša, ktorý sám seba predstavuje ako „cestu, pravdu a život“ (Jn 14,6)

a na skutočnosť, že kresťania boli od začiatku jeho nasledovania nazývaní „stúpecami cesty“. (Sk 9,2...)

(PD 10.)

Konštitutívne synodálna Cirkev

Synoda označuje

„špecifický modus vivendi et operandi
Cirkvi - Božieho ľudu,
ktorým sa prejavuje a uskutočňuje
jej charakter spoločenstva.

(PD 10.)

Vo svetle participácie všetkých na živote
Cirkvi mohol sv. Ján Zlatoustý povedať:
„Cirkev a synoda sú synonymá“.

(PG 55, 493.)

Počúvanie Božieho slova

Ježiš, zástup a apoštoli

Aby sa Cirkev čoraz viac stávala sama sebou, a aby jej poslanie prinášalo ovocie, všetci traja aktéri musia byť prítomní: Ježiš, zástup a apoštoli!

(Por. PD

18.) www.synod.va 14

Počúvanie Božieho slova

Aby sa Cirkev čoraz viac stávala sama sebou, a aby jej poslanie prinášalo ovocie, všetci traja aktéri musia byť prítomní: Ježiš, zástup a apoštoli!

Bez Ježiša by bola Cirkev iba zmluvným vzťahom medzi apoštolmi a zástupmi, ktorý preberal charakter politických hier...

(Por. PD

18.) www.synod.va 16

Počúvanie Božieho slova

Aby sa Cirkev čoraz viac stávala sama sebou, a aby jej poslanie prinášalo ovocie, všetci traja aktéri musia byť prítomní: Ježiš, zástup a apoštoli!

Bez apoštolov by sa pretrhol vzťah s evanjeliovou pravdou a zástup by bol vystavený mýtom a ideológii...

(Por. PD

18.) www.synod.va 17

Počúvanie Božieho slova

Aby sa Cirkev čoraz viac stávala sama sebou, a aby jej poslanie prinášalo ovocie, všetci traja aktéri musia byť prítomní: Ježiš, zástup a apoštoli!

Bez zástupu by sa vzťah apoštolov s Ježišom zdeformoval na sektársku a autoreferenčnú formu náboženstva.

Základná otázka synodálneho procesu

Zaznieva v kontexte výzvy „kráčať spoločne“

Ako sa dnes na rôznych úrovniach (od miestnej až po univerzálnu) uskutočňuje toto „spoločné kráčanie“, ktoré umožňuje Cirkvi ohlasovať evanjelium v súlade s misiou, ktorá je bola zverená; a aké kroky nás Duch pozýva vykonať, aby sme rástli ako synodálna Cirkev?

(PD 2.)

Základná otázka synodálneho procesu

A v kontexte konzultácie s Božím ľudom, môžeme uvažovať o otázkach:

Ako uskutočňujeme toto „spoločné kráčanie“ dnes v našej partikulárnej cirkvi?

Aké kroky nás Duch pozýva robiť, aby sme rástli v našom „spoločnom kráčaní“?

(PD 26.)

Desať tematických oblastí

- I. Druhovia na ceste:** *V Cirkvi a v spoločnosti ideme bok po boku po rovnakej ceste.*
- II. Počúvať:** *Počúvanie je prvým krokom, no vyžaduje si otvorenú myseľ a srdce bez predsudkov.*
- III. Vziať si slovo:** *Všetci sú pozvaní hovoriť s odvahou a parrésiou, teda integrujúc slobodu pravdu a lásku.*
- IV. Sláviť:** *„Spoločne kráčať“ je možné len vtedy, keď sa to zakladá na komunitnom počúvaní Božieho slova a na slávení Eucharistie.*
- V. Spoluzodpovednosť za misiu:** *Synodalita je v službe misii Cirkvi, na ktorej sú povolaní podieľať sa všetci jej členovia.*
- VI. Viest' dialóg v Cirkvi a v spoločnosti:** *Dialóg je cestou vytrvalosti, ktorá zahŕňa aj stíšenie a bolesť, ale je zároveň schopná prijať skúsenosti jednotlivcov a národov.*
- VII. S inými kresťanskými denomináciami:** *Dialóg medzi kresťanmi z odlišných denominácií, zjednotenými jedným krstom, má osobitné miesto na synodálnej ceste.*
- VIII. Autorita a spoluúčasť:** *Synodálna Cirkev je Cirkev participatívna a spoluzodpovedná.*
- IX. Rozlišovať a rozhodovať:** *V synodálnom štýle sa rozhoduje prostredníctvom rozlišovania, na základe konsenzu, ktorý vyplýva zo spoločnej poslušnosti voči Duchu.*
- X. Formovať v synodalite:** *Spiritualita „spoločného kráčania“ sa má stať výchovným princípom pre formovanie ľudskej osoby a kresťana, rodín a spoločenských.*

Desať tematických oblastí

Majú poslúžiť ako nástroje cesty a rady, ktoré pomocou skupiny otázok inšpirujú konkrétne momenty modlitby, reflexie a výmeny skúseností.

I. Druhovia na ceste

Lebo v Cirkvi a v spoločnosti ideme bok po boku po rovnakej ceste.

Kto sú tí, čo vo vašej miestnej Cirkvi „kráčajú spoločne“?

Keď hovoríme „naša cirkev“, kto k nej patrí?

Kto nás žiada, aby sme kráčali spoločne?

Kto sú naši druhovia na ceste, aj mimo okruh Cirkvi?

Aké osoby alebo skupiny sú ponechané, úmyselne alebo fakticky, na okraji?

Desať tematických oblastí

II. Počúvať

***Kedže počúvanie je prvým krokom,
no vyžaduje si otvorenú myseľ a srdce bez predsudkov.***

Komu naša partikulárna cirkev „dlží počúvanie“?

Ako sú vypočutí laici, zvlášť mladí a ženy?

Ako integrujeme prínos zasvätených osôb?

Aký priestor má hlas menších, odmietnutých a vylúčených?

Dokážeme identifikovať predsudky a stereotypy, ktoré nám bránia v počúvaní?

Ako načúvame sociálnemu a kultúrnemu kontextu, v ktorom žijeme?

Desať tematických oblastí

III. Vziať si slovo

Pretože všetci sú pozvaní hovoriť s odvahou a parrésiou, teda integrujúc slobodu pravdu a lásku.

Ako podporujeme v rámci nášho spoločenstva a jeho orgánov slobodný a autentický komunikačný štýl, bez dvojtvárnosti a oportunizmu?

A ako je to voči spoločnosti, ktorej sme súčasťou?

Kedy a ako dokážeme povedať to, čo nám leží na srdci?

Ako funguje vzťah s médiami (nielen katolíckymi)?

Kto hovorí v mene katolíckeho spoločenstva a ako sa vyberá?

Komu naša partikulárna cirkev „dlží počúvanie“?

.....

Desať tematických oblastí

IV. Sláviť

„Spoločne kráčať“ je možné len vtedy, keď sa to zakladá na komunitnom počúvaní Božieho slova a na slávení Eucharistie.

Akým spôsobom modlitba a liturgické slávenie reálne inšpiruje a orientuje naše „spoločne krácanie“? A ako inšpiruje naše najdôležitejšie rozhodnutia? Ako podporujeme aktívnu účasť všetkých veriacich na liturgii a vykonávaní posväcovacej funkcie?

Aký priestor má vykonávanie služieb lektorátu a akolytátu?

Ako podporujeme v rámci nášho spoločenstva a jeho orgánov slobodný a autentický komunikačný štýl, bez dvojtvárnosti a oportunizmu?

Desať tematických oblastí

V. Spoluzodpovednosť za misiu

Synodalita je v službe misii Cirkvi, na ktorej sú povolaní podieľať sa všetci jej členovia.

Keďže všetci sme misionárski učenici, akým spôsobom je každý pokrstený povolaný stať sa protagonistom misie?

Ako cirkevné spoločenstvo podporuje vlastných členov zapojených do služby v spoločnosti (v sociálnej a politickej oblasti, vo vedeckom výskume a vyučovaní, v oblasti sociálnej spravodlivosti, ochrany ľudských práv či starostlivosti o spoločný dom, atď.)?

Ako im pomáha prežívať tieto úlohy v logike misie?

Ako sa deje rozlišovanie týkajúce sa rozhodnutí súvisiacich s misiou a kto sa na ňom podieľa?

Ako boli s ohľadom na účinné kresťanské svedectvo integrované a prispôsobené rôzne tradície, zvlášť tie východné?

Ako funguje spolupráca na územiach, kde sú prítomné rôzne cirkvi sui iuris?

Desať tematických oblastí

VI. Viest' dialóg v Cirkvi a v spoločnosti

Dialóg je cestou vytrvalosti, ktorá zahŕňa aj stíšenie a bolesť, ale je zároveň schopná prijať skúsenosti jednotlivcov a národov.

**Aké sú miesta a spôsoby dialógu v rámci našej partikulárnej cirkvi?
Ako sa vyrovnávame s odlišnými pohľadmi, konfliktmi, ťažkosťami?
Ako podporujeme spoluprácu so susednými diecézami, s náboženskými komunitami prítomnými na našom území a medzi nimi a tiež s laickými združeniami a hnutiami a medzi nimi navzájom, atď'?**

Aké skúsenosti s dialógom a spoločným úsilím máme spolu s veriacimi iných náboženstiev a s neveriacimi?

Ako Cirkev vedie dialóg a učí sa od iných spoločenských inštitúcií: sveta, politiky, ekonomiky, kultúry, občianskej spoločnosti, chudobných...?

Desať tematických oblastí

VII. S inými kresťanskými denomináciami

Dialóg medzi kresťanmi z odlišných denominácií, zjednotenými jedným krstom, má osobitné miesto na synodálnej ceste.

Aké vzťahy udržiavame s našimi bratmi a sestrami z iných kresťanských denominácií?

Akých oblastí sa týkajú?

Aké ovocie máme z tohto „spoločného kráčania“?

S akými ťažkosťami sme sa stretli?

Desať tematických oblastí

VIII. Autorita a spoluúčasť

Synodálna Cirkev je Cirkev participatívna a spoluzodpovedná.

Ako sa stanovujú ciele, ktoré treba sledovať, cesty k nim a kroky, ktoré treba uskutočniť?

Ako sa vykonáva autorita v rámci našej partikulárnej cirkvi?

Aká je prax tímovej práce a spoluzodpovednosti?

Ako podporujeme laické služby a prevzatie zodpovednosti veriacimi?

Ako fungujú synodálne orgány na úrovni partikulárnej cirkvi? Prináša to plodné skúsenosti?

Desať tematických oblastí

IX. Rozlišovať a rozhodovať

V synodálnom štýle sa rozhoduje prostredníctvom rozlišovania, na základe konsenzu, ktorý vyplýva zo spoločnej poslušnosti voči Duchu.

Pomocou akých postupov a metód sa spoločne rozlišuje a prijímajú rozhodnutia? Ako je možné ich zlepšiť?

Ako podporujeme spoluúčasť na rozhodovaní v rámci hierarchicky štruktúrovaného spoločenstva?

Ako skĺbiť konzultačnú fázu s rozhodovacou, decision-making proces s momentom decision-taking?

Akým spôsobom a akými prostriedkami podporujeme transparentnosť a zodpovednosť?

Desať tematických oblastí

X. Formovať v synodalite

Spiritualita „spoločného kráčania“ sa má stať výchovným princípom pre formovanie ľudskej osoby a kresťana, rodín a spoločenstiev.

Ako formujeme osoby, zvlášť tie, čo zastávajú zodpovedné úlohy v rámci kresťanskej komunity, aby boli schopné „spoločne kráčať“, počúvať sa navzájom a viesť dialóg?

Akú formáciu ponúkame, pokiaľ ide o rozlišovanie a vykonávanie autority?

Aké nástroje nám pomáhajú pochopiť dynamiku kultúry, v ktorej sme ponorení, a jej dopad na náš štýl prežívania Cirkvi?

Dve roviny konzultačnej fázy synodálnej cesty

- **Podporiť dialóg s Bohom**
preto by sme nemali zabúdať na jej duchovný rozmer
- **a dialóg s ľuďmi navzájom**
keďže nás synoda nenúti, ale pozýva kráčať spoločne, tento dialóg má byť **láskavý a konštruktívny**

Dve roviny konzultačnej fázy synodálnej cesty

- **Konzultácie sa obracajú na** kňazov, diakonov, laikov, zasvätených...
- **Osobitne sa žiada príspevok od kňazskej rady** a pastoračnej rady, pretože počnúc nimi sa môže začať formovať skutočne synodálna cirkev.

(PD
32.)

Ide o konzultáciu s Bohom a ľuďmi,

preto cieľom
synody,
nie je
produkovať
dokumenty,
ale

**„dať vypučať snom,
vzbudiť proroctvá a videnia,
dať rozkvitnúť nádejam,
podnietiť dôveru, obviazať rany,
previazať vzťahy, vzbudiť úsvit nádeje,
učiť sa jeden od druhého
a vytvoriť pozitívne vnímanie,
ktoré osvieti mysle, zahreje srdcia,
navráti silu rukám.“**

(PD
32.)

Cestovná mapa

Vzorový postup, ktorý ponúka Vademékum.

Ide o niekoľko krokov, ktoré majú jednotlivé diecézy zvážiť na základe miestnych pomerov

- Menovanie referenta - 15.10.2021
- Slávnostné zahájenie synody - 17.10.2021
(vo farnosti Tajov a v Katedrále sv. Františka Xaverského)

Cestovná mapa

- Rozlišovanie cesty pre našu diecézu - **dôležitá etapa synodálnej cesty**
 - Synoda nás chce rozhýbať, ale nemôže sa robiť nasilu
 - nemá ísť o zaťažujúce bremeno, ktoré sa urobí iba formálne
 - cieľom nie je preťažovať farnosti, ale skôr integrovať synodálny proces do miestnej cirkvi tvorivými spôsobmi, ktoré podporia hlbšie spoločenstvo, plnšiu účasť a plodnejšiu misiu.
 - podobne môžeme uvažovať o 10 tematických oblastiach

Na tomto mieste je ťažké povedať, čo je pre nás najvhodnejšie. No je to dôležité a **samotné rozlišovanie a plánovanie cesty je už súčasťou synody a začiatkom synodálnej konverzie.** (Por. PD 2. príloha.)

Cestovná mapa

- Pracovná skupina / Synodálny tím
 - Rozlišovanie najvhodnejšej cesty pre našu diecézu, nemôže stáť na jednom človeku.
 - Výrazne sa odporúča postupovať modelom dobrovoľnosti a spoluzodpovednosti s tými,
 - **ktorí na základe otvoreného procesu prejavia záujem a ochotu pomôcť.**
(privítame každého kto je ochotní zapojiť sa a pomôcť)
- Komunikácia so všetkými
- Príprava a predloženie diecéznej syntézy

Plánované a navrhované termíny

- Tvorba synodálneho tímu a rozlišovanie cesty pre našu diecézu - **približne do 31.12.2021**
- Konzultačná fáza na farskej úrovni (spoločenstvá a stretnutia deti, mládych, slobodných, rodín, ale aj rôzne modlitbové združenia a spolky...) - **do 30.4.2022**
- Konzultačná fáza medzi kňazmi a diakonmi na dekanátnej úrovni - **do 31.5.2022**
- Zasielanie spätnej väzby a reflexie z konzultačnej fázy vo farnostiach, spoločenstvách a dekanátoch - **do 20.6.2022**
- Spracovanie podkladov, príprava a predloženie diecéznej syntézy - **do 30.6.2022**
(termín konzultačnej fázy pre partikulárne cirkvi je **do 15. augusta 2022**)

Dôležité body

- Synoda o synodalite: spoločenstvo, spoluúčasť, misia je výzva a pozvanie kráčať spoločne
- Pozvaní sme ku dialógu s Bohom a s ľuďmi navzájom
- Tento dialóg má byť láskavý a konštruktívny
- Nemá byť bremenom, ale pozýva nás - chce nás rozhýbať, aby mohli vypučať sny a rozhýbať sa nádeje...

Za synodálnu Cirkev
spoločenstvo | spoluúčasť | misia

Ďakujem